

KAJ JE BILO ZNAČILNO ZA ZGODNJI KAPITALIZEM

Ustno odgovori na naslednja vprašanja:

Katere države so sestavljale Evropo v drugi polovici 19.stol?

Katere države nastanejo na Balkanu?

Do kam seže Rusija?

Kje je Osmansko cesarstvo?

Temelji kapitalistične miselnosti

KAPITALIZEM – gospodarski sistem, od 16. in 17. stoletja naprej ki je temeljil na zasebni lastnini in vlaganju denarnih vlog v proizvodnjo. Postal je osnova svetovnega gospodarskega sistema.

Lastniki (**kapitalisti**) so svoj denar (**kapital**) vlagali v trgovino in obrtno proizvodnjo, dobičke so ponovno vlagali v druge dejavnosti

Pojavile so se prve **delniške družbe**, ki so začele izdajati potrdila o lastništvu (**delnice**), s katerimi so na borzah trgovali.

John Stuart Mill, izobraženec, ki je verjel, da morajo država in bogati pomagati delavcem da bi bilo v državi zadovoljnih več ljudi. Zavzemal se je za pravično delitev dobička, za odpravo prevelikih razlik v družbi in izobraževanje delavcev.

Svetovni gospodarski trikotnik

Britanski kolonialni imperij v 18. stol.

trikotna trgovina med Evropo, Afriko/Azijo in Ameriko je angleškim trgovcem prinašala veliko denarja (kapitala), ki so ga vložili v razvoj prvih strojev in tovarn. Zato se je **industrijska revolucija** najprej uveljavila v Angliji

Francija in Velika Britanija,

tekmici za prevlado

- čezmorske kolonije
- trgovska in pomorska oporišča v Aziji, otoki v Karibskem morju, ozemlje v Severni Ameriki in Afriki.

Britanske ladje so prevažale razno evropsko blago v Afriko in ga tam prodale, hkrati so v Afriki prevzele sužnje, ki so jih prepeljale v Indijo (na Karibsko otočje) in S. Ameriko, jih tam prodale in si naložile ameriško blago za britansko tržišče.

»Reveže bomo prisili, da bodo delali za nizko plačilo. V njihovem delu bomo našli napake, pa čeprav jih ne bodo naredili, da jim bomo lahko znižali plačilo. Če bo prodaja upadla, bomo delavce o tem takoj obvestili. Če bo porasla, pa ne. Na račun revnih delavcev se bodo naše denarnice napolnile. Čeprav si bomo s takšnim ravnanjem nakopali prekletstvo.« (John Burnley, History of Wool and Woolcombing, 1885)

Kakšna se ti zdijo navodila lastnikom tovarn iz vira?
Ali najdeš kakšno vzporednico z današnjim časom?

1. Kaj je bilo značilno za liberalni kapitalizem?
2. Kaj je bila trikotna trgovina?
3. Katera država je prednjačila po kolonialni trgovini?
4. Kakšno vlogo je imela v 19. stoletju Afrika za evropske države?
5. Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?